

14. SALAMON KÉRÉSE

(1Kir 3,5–15)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

NAGY, M./ JAKAB-SZÁSZI, A./ SÜMEGI, P./ VINCZE, Á., Ószövetségi bibliaismeret, alapmodul. Isten szövetséget köt népével, Budapest, 2015.)

„Salamon királysága (970–931/930; 1Kir 3–11)

A Királyok első könyve

Dávid halála után fia, Salamon követte őt a trónon. Erről az időszakról az 1Királyok beszél, Sámuel könyveinek a folytatásának tekinthető. A könyv Dávid életének utolsó éveiről, Salamon király uralkodásáról, majd a kettészakadt ország történetéről számol be. Az 1–11. fejezetek a területileg legnagyobb ország történetét tárják elénk, amiben központi helyet kap a jeruzsálemi templom megépítése és felszentelése.

Salamon személye és uralkodása

Dávid és Betsabé fia, aki apjának a halálát követően kezdte meg uralkodását, de feltételezhető, hogy Dávid életének a végén, gyengesége és betegsége idején már ő látta el a királyi teendőket. Uralkodása kezdetén testvére, Adóníjjá, Jóáb hadseregszereplő és Ebjatar főpap fellázadt ellene. Salamon letörte a lázadást, Jóábot száműzték, Adóníjjá meghalt, és új főpapot nevezett ki, Cádókot (1Kir 2).

Salamon folytatta apja politikáját. Uralkodása alatt fejlődésnek indult az ország. Az országot nem törzsi határok alapján nézte, hanem 12 helyhatóságra osztotta. Közigazgatási reformot hajtott végre, a helytartóságok élére helytartókat rendelt. Kemény adókat vezetett be, a kényszermunka alkalmazása mellett ezek tették lehetővé, hogy virágzó országot építhessen. Az egyes helytartóságok egy-egy hónapig látták el a királyi udvart. **Országának egyik nagyhatalma volt.** Az állam külsőleg megerősödött. Virágzó kereskedelem és gazdaság jellemezte, még hajóflottája is volt. Iskolákat hozott létre.

A Biblia **bölcs királynak** nevezi, aki Istentől kapta a bölcsességét (1Kir 3). Gibeóban álmában Isten felajánlotta Salamonnak, hogy bármit kérhet tőle. Ő a királyság vezetéséhez kért Istentől bölcsességet. A bölcsességét mutatja az álom utáni igazságos ítélete két nő között, akik egy élő és egy meghalt gyermek anyasága fölött vitáztak (1Kir 3,16–28). A Szentírás számos könyvét, a bölcsességirodalomhoz tartozó Példabeszédeket, a Prédikátor könyvét és az Énekek énekét tulajdonították Salamonnak. Az 1Kir 5,12–13 beszámolója alapján Salamon *„Háromezer példabeszédet mondott, és ezeröt éneket szerzett. Beszélt a fákról (...), az állatokról, a madarakról, a csúszómászókról és a halakról.”*

Gazdagságának a híre messze földre elterjedt. Ez megnyilvánult Salamon építkezéseiben is. Hatalmas palotát építtetett, és elkészült az első jeruzsálemi templom.

A Szentírás által nem helyeselt **házassági** szokást folytatott. 700 felesége, köztük az egyiptomi fáraó lánya, és további 300 ágyasa volt. Házasságaival a környező népekkel való békét

igyekezett megerősíteni. Ugyanakkor a számos idegen népből származó feleségekkel a különféle bálványimádásoknak is teret adott. Élete végén ennek következményeként elfordult Istentől, a bálványimádás bűnébe esett (1Kir 11). Ahijjá próféta ekkor jövendölte meg az ország kettészakadását, ami Salamon halála után be is következett.”¹

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A hatalommal való élést, a hatalom gyakorlását az előző órákon a felelősséggel kapcsoltuk össze. A felelősséget bölcsességgel gyakorolhatjuk. A mai iskola-rendszer és oktatás sokkal inkább a lexikális tudást, a kimagasló értelmi képességeket állítja a gyermekek elé értéként. Nehezen értelmezik, vagy nem is tudják értelmezni a bölcsesség kifejezést. Emiatt első rendben az okosság és bölcsesség kifejezések differenciálását kell elvégeznünk. Már csak azért is, mert a negyedikes korosztályra amúgy is jellemző az 'okoskodás'. Valóban többet tudnak, mint az alsóbb évfolyamokon a gyermekek, örömmel tölti el őket, hogy a különböző tantárgyak és készségek által erre az életkorra kitarul előttük a világ, és egyre több mindenre rálátanak. A lecke célja, hogy felmutassa, hogy az ismeret még önmagában nem érték, csak ha bölcsen tudunk vele élni. A bölcsesség Istentől származik, aki teremtett minket, és aki tudja, hogyan éljünk az ismereteinkkel, hogyan élhetünk ezáltal boldogan.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásokban és beszélgetésekben. • A korosztályi és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje és segítséggel tudja elmondani a Salamon kérése című szöveg tartalmát a tankönyvi képek és szöveg alapján. ○ Tudja segítséggel megfogalmazni, hogy mi az okos és bölcs döntés között a különbség a népmese alapján. ○ Ismerje és segítséggel tudja értelmezni a lecke Igéjét: Példabeszédek könyve 2,6. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban és beszélgetésekben. • A korosztályi és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja értelmezni a Salamon kérése történetét a tankönyvi képek és szöveg alapján. ○ Tudja példákon keresztül bizonyítani, hogy mi a különbség az okos és bölcs döntés között. ○ Tudja önállóan értelmezni és meg tanulni a lecke Igéjét: Példabeszédek könyve 2,6.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT – GYÜLEKEZETEK, ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Istentől kapott bölcsesség.

¹ NAGY, M./ JAKAB-SZÁSZI, A./ SÜMEGI, P./ VINCZE, Á., Ószövetségi bibliaismeret, alapmodul. Isten szövetséget köt népével, Budapest, 2015. 77–78. o.

Kognitív cél: Salamon történetén keresztül az Istentől kapott bölcsesség értékére való rámutatás.

Affektív cél: Az Istentől kapott bölcsesség utáni vágyakozás felébresztése.

Pragmatikus cél: Az okos és a bölcs döntések helyzeteinek megkülönböztetése.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
<p>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>A buta és a bölcs – rávezető mese a téma feldolgozásához Olvassuk el közösen a tankönyvben található nigériai népmesét! A mese után beszéljünk a bölcsesség fogalmáról, ezzel tájékozódva a gyermekek előzetes tudásáról!</p> <p>A bölcsesség fogalmának további differenciálása Tudod-e? segítségével és a munkafüzetben munkáltatással.</p>	<p>TK 15. lecke Nigériai népmese (35. o.)</p> <p>TK 15. lecke Tudod-e? (35. o.) MFGY 15. lecke 1. (44. o.) MFEI 15. lecke 1. (56. o.)</p>
<p>Feldolgozási javaslat, munkáltatás</p>	<p>Salamon kérése – Történetmondás akrosztichon segítségével. Meséljük el Salamon történetét úgy, hogy a táblánál az alábbi részek mesélésénél felírjuk a mondat/szó/szószerkezet kezdőbetűjét! A végén leolvasható, hogy mit is kért Salamon Istentől.</p> <p>Bátorságra volt szüksége a fiatal Salamonnak Öröksége egy egész ország volt Leleményesnek is lennie kellett CSak egy kérése lehetett Engedelmes szívet és bölcsességet kért Segítségül Istentől, Aki mikor látta, hogy Salamon nem földi kincset, vagy hosszú Életet kér, Gazdagon megáldotta még a bölcsesség felett.</p> <p>Aranymondás feldolgozása Fogalmazzuk át az aranymondást úgy, hogy értelmezzük egymás segítségével az 'ismeret', 'értelem' és 'bölcsesség' kifejezéseket! Pl.: Az ismeret értelmes használata bölcsesség. VAGY Bölcsességre van szükség, hogy értelmesen használjuk az ismeretet.</p> <p>Bölcsek a történelemben – a bölcsesség témájának további árnyalása a munkafüzetben való munkáltatással</p>	<p>TK 15. lecke olvasmánya és illusztrációja (34. o.)</p> <p>Történetmondás közbeni aktivitás: Ki fejt meg először a táblára írt szót? Akinél megvan a megfejtés, írja le egy papírra, majd emelje fel a kezét jelzésként, de ne árulja el!</p> <p>Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFGY 15. lecke 3. (45. o.) MFEI 15. lecke 3. (57. o.)</p> <p>MFGY 15. lecke 4. (46. o.) MFEI 15. lecke 4. (58. o.)</p> <p>Javaslat: Osszuk háromfelé az osztályt! Osszuk szét a három történelmi személyiséget! A</p>

		csapatok értelmezzék magukban a szöveget, majd mondják el az osztálynak, amire jutottak!
Aranymondás	„Csak az Úr ad bölcsességet, szájából ismeret és értelem származik.” (Péld 2,6)	
Énekjavaslat (alternatívák)	17. Sionnak hegyén (87. o.) RÉ: 84. zsolt.1–2.4. verse – Ó, seregeknek Istene (+BS) 119. zsolt. 1–2. 4. verse – Az oly emberek nyilván boldogok 278. dics. 1. 3. 7–8. verse – Dicsőült helyeken (+BS) BS: 157. Felséges Isten, nagy nevedet áldom – 1.4. verse (dall. RÉ.225. dics. Nagy hálát) JJ: 100. Minden bölcsességnek	
Házi feladat	MFGY 15. lecke 2. (45. o.) MFEI 15. lecke 2. (57. o.)	

TOVÁBBI ÖTLETEK:

(Egyéni feladatlapok összeállíthatók az RPI online feladatbank segítségével:
<http://rpi-feladatbank.reformatus.hu/#/login>)

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 34-35. oldal

A képen látható:

- Magyarázó rajz: Salamon király és a gondolatai szóbuborékokban (tárgyi értékek, bölcsesség, trón-királyság)
- Szemléltető rajz: teknősbéka, sütőtök

A szöveg:

- Olvasmány: Salamon kérése
- Nigériai népmese a teknősről

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

A képek:

- Salamon királyt látod a képen. Mire gondolhat? Mit látsz az első buborékban? Te is vagy sz ilyen dolgokra? Miért?

- Mit látsz a jobb oldali buborékban? Mire gondolhatott Salamon? Te foglalkoztál már ilyen gondolattal?
- A középső buborékban mit olvashatsz? Mit jelent ez a kifejezés? Te bölcsnek tartod magad? Miért?
- Mi a különbség az okos és a bölcs ember között?
- Milyen állatot látsz a képen? Mit tudsz róla? Hogyan kell gondoskodni róla?
- Ettél-e már sütőtököt? Milyen volt a színe, íze? Miért jó ez a táplálék?

A szövegek:

- Hány éves lehetett Salamon, mikor királlyá lett? Mit jelentett ez számára? Ki volt az édesapja? Mit örökölt?
- Milyen különös álma volt? Mit mondott álmában neki az Úr?
- Salamon mit kért az Úrtól? Keresd meg ezt a mondatot a könyvedben!
- Mit jelent az engedelmes szív? Mit jelent a bölcsesség?
- Keresd meg azt a mondatot, amelyben az Úr válaszol Salamonnak! Mit gondolsz, hogy vélekedsz erről?
- Milyen uralkodó lett Salamon király? Mi mindent tett, hogy felvirágoztassa Izráelt?
- Hogyan nevezték el az emberek? Miért?
- Miről szól a mese? Mire határozta el magát a teknősbéka? Miért akarta ezt? Hogyan tervezte meg az megvalósítást?
- Hogyan sikerült neki?
- Vajon miféle bölcsességeket szedett össze? Találjátok ki!
- Miért nem tudta fölvenni a fára a tököt?
- Mit tanácsolt neki egy ember? Ezután mi történt?
- Mire jutott a teknősbéka? Mit tett? Miért?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

„Csak az Úr ad bölcsességet, szájából ismeret és értelem származik.”

- Mit mond nekünk a Példabeszédek könyve? Kitől kapjuk a bölcsességet?
- A bibliai idézet szerint mit jelent az, ha bölcsességgel áld meg bennünket Isten?
- Mi az ismeret és mit jelent értelmesnek lenni?

1. Történetmondás gyerekrajzokkal. (Drüszler Edit ötlete nyomán) A gyerekek szabadon választhatnak az alábbi személyek vagy dolgok közül: király, bárány, kecske, bika, férfi, nő, oltár tüzzel, hold és csillagok, nap, egy szív, korona, kincsesláda) és azt rajzolják le.

2. Hely Istennel. Csendgyakorlat. (Forrás: Drüszler Edit)

A most következő néhány percben megkeressük azt a helyet, ahol lehetőségünk nyílik Istennel beszélgetni, vele kapcsolatot teremteni. Ez olyan hely lesz, ahol megpihenhetünk és feltöltődhetünk,

ahol Isten is meg tud minket szólítani, mert semmi mással nem foglalkozunk.

Csukjátok be a szemeteket, üljétek kényelmesen! Vegyetek egy nyugodt, mély levegőt, majd lassan

fújjátok ki!

Hangjelzés: 1 x triangulum csendülése

A hang eltűnése után:

Képzeld magad oda, ahol a legjobban szeretsz lenni, ahol senki nem zavar, ahol csendben egyedül

lehetsz, és pihenhetsz! (Csend...) Olyan helyet válassz, ahol megnyugszol, és senki más nem hallja

amit mondasz, csak Isten! (Csend...) Ide magaddal viheted a Bibliádat, itt szabadon kiöntheted a

szíved, itt énekelhetsz is, ha ahhoz van kedved. (Csend...)

Most gondolatban lassan gyere vissza a tanterembe! (Csend...)

Ha meghallod a triangulum csendülését, lassan kinyithatod a szemed.

3. Betűkirakó

(Játék forrása:

http://ujalma.hu/wp-content/uploads/2012/01/jatekgyujtemeny_tanaroknak.pdf

A hittanóra adaptálta: Drüszler Edit)

Összekevert betűkből minél több, a történetben is szereplő értelmes szót kell alkotni, ahol egy betű

többször is felhasználható.

A játék játszható több kisebb csoportban is, ahol a csoportok versenyezhetnek egymással: ki tud

több szót alkotni a megadott betűkből, a történetnek megfelelően?

Jelen történethez megadható, lehetséges rejtvény pl.: A L M N T A R S K I Y D Z P E O
(Salamon,

király, oltár, áldozat, alom, palota, Isten, alszik, lat, találkozik).

4. Barkochba (Játék forrása:

http://ujalma.hu/wp-content/uploads/2012/01/jatekgyujtemeny_tanaroknak.pdf ; A hittanóra adaptálta: Drüszler Edit)

Kiszámoljuk a kérdezőt, aki kimegy a teremből. A többiek tárgy, élőlény vagy fogalom témakörben

kiválasztanak egy szót az adott történetnek, vagy bibliai kornak megfelelően, amit ki kell majd találnia a kérdezőnek. A kérdező sorban mindenkinek feltesz egy kérdést, amelyre ők csak igennel,

vagy nemmel válaszolhatnak.

Jelen történethez megadható, lehetséges szavak: pap, áldozat, kecske, marha, bárány, oltár, szövetségláda, Isten, király, szolgák, ág, ház, palota, város, stb.

5. Tabló

(Játék forrása:

http://ujalma.hu/wp-content/uploads/2012/01/jatekgyujtemeny_tanaroknak.pdf

A hittanóra adaptálta: Drüszler Edit)

A csoport tagjai a teremben össze-vissza mozognak, majd hirtelen megállnak a hittanoktató jelzésére (taps, vagy csörgő, esetleg csengő). Megállás után megadott időn belül az épp aktuális történetből a hittanoktató által megadott jelenetet kell egész csoportos tabló, vagyis állókép formájában "elkészíteni". Ebben a játékban nincs mód szöveges információra, de nonverbális jelzéseket (mimika, mozdulatok) alkalmazhatnak a gyerekek.

Cél: próbálják meg minél hamarabb összeállítani a tablót (fél perc, maximum egy perc)!

A játék az adott történet több jelenetével is megismételhető. Nagy csoport (pl. 20 fő vagy annál több) esetén érdemes két kisebb csoportot alkotni, ahol az egyik csoport lesz a tablókészítő, a másik

a közönség. A csoportok egymást váltva tudnak „színpadra” lépni.

Jelen történethez megadható, lehetséges jelenetek: áldozat Gibeonban; Salamon nyugovóra tér; Salamon álma; hazatérés; Jeruzsálemi áldozat bemutatása; királyi lakoma.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ:

1. feladat:

Okos Olivér: 1.; 4.; 7.; 8.; 11.

Bölcs Béla: 2.; 3.; 5.; 6.; 9.; 10.; 12.;